

Könyv a homoki borokról

A magyarnak a szőlő nemcsak bor, hanem kenyér is — mondta egy neves borász. Megállapítása kétszerezen igaz a homokra, amelynek szőlője és bora a „futó” jelzőt „aranyra” cserélte ki a homok előtt. Sorakoznak is a borversenyeken nyert aranyérmek a homokon gazdálkodó termelőszövetkezetek, állami gazdaságok és kistermelők pincéjében, bizonyítva jó és speciális borkészítési, illetve kezelési ismereteiket. Erdemes ezeket eltanulni tőlük.

Kádár Gyula, a kertészeti egyetem borgazdasági tan-zsékének vezetője könyvét most adta ki a Mezőgazdasági Kiadó *Homoki borok készítése és kezelése* címmel. A szerző sűrűn látogatta és ma is látogatja a borgazdasági üzemeket és a háztáji bortermelőket. Elvitathatatlan érdeme, hogy könyvével sikeresen határozta meg az arányokat.

Éled az autókлуб

Korábban nem sokat hallott magáról. Tudtuk, hogy létezik, munkájáról azonban nem sokat hallottunk. Most, úgy látszik, változik a helyzet. Láthatóan az új vezetőség is alkalmazkodni kíván a nálunk is egyre elterjedtebb autósélethez, a gépkocsik növekvő számához.

Mert autó egyre több van. Egyre több hazánkfa utazik bel- és külföldön saját gépkocsival. Hét végeken mindenfelé megtelnek az utak. Vagyis az autó többek között remek szórakozási és pihenési eszköz. És ez közre az ország, világ látásának is. Csak hogy az is közhelynek számít, hogy szervizhálózatunk messze elmarad a szükségesétől. Így aztán a kocsik üzembiztonságáról sem lehet egykönnyen gondoskodni, no meg sokan félnek is a hosszabb utaktól, hiszen nem mindenki tudja a kisebb-nagyobb hibákat maga rendbehozni az országúton. Márpedig az ebből származó

idegesség, félelem a bajtól alaposan el tudja rontani a mégoly szép nyári túrák örömeit is.

A klub segít azokon, akik gondtalanul akarnak szórakozni, külföldre menni. Például autós túrák szervezésével. Pécsre, a Balatonra, az Adria menti Crikvenicába egész nyáron át, sőt, Spanyolországba is. Bécsig saját autóval, onnan pedig autóbusszal a bikaviadatok hónapja. A túrák során ott van Csehszlovákia és az NDK is. A csoportos utak mindenekelőtt biztonságot nyújtanak, hiszen a résztvevők segíthetnek egymáson, csakúgy, mint a túra hivatalos vezetője rajtuk.

A biztonság természetesen nemcsak a kirándulásokon szükséges. A gépkocsi hibátlansága a közlekedés, az élet és a vagyon biztonságát is szolgálja. Csak hogy a szervizek kapacitása nagyon kicsi. Mivel a klub érdekve-

delmi szervezet, ezen a bajon is segít, ahol tud. Három hetet tölt a megyében egy mikrobusz, felszerelve minden szükséges elektromos berendezéssel, amely a gépkocsik vizsgálatához szükséges. Szegeden nyolc napig, május 23—30-ig lesz. Feltétlenül hasznos dolog a nyári túrák előtt felülvizsgáltatni a motort, kormányt, futóművet és az elektromos berendezéseket, a biztonság érdekében. A mikrobusz felszerelése több millió forintba került, ezért a berendezések használatáért — ugyan szinte kellemes összeget — fizetni kell.

A közlekedés biztonságát szolgálja az új „sárga angyal” is, ezúttal egy Tra-bant képében. Röske és Kistelek, Szeged és Nagylak között rója majd az utakat hét végeken. A klub tagjainak évente egyszer — Szegeden az ősszel — díjtalanul közlekedésbiztonsági felülvizsgálatot tart, ahol a szakemberek átnézik a motort, fékeket, gumikat, kormányt, elektromos berendezéseket és így tovább.

Ezeket túl a programban ismét szerepel az augusztus 8-i Széchenyi téren rendezendő nemzetközi gokart-verseny, augusztus 14—15-én pedig Csongrádon a veterán autók országos találkozója kerül sorra. És még jó néhány érdekes esemény.

Úgy látszik, nemhiába kap tetemes állami támogatást az autókлуб. Hiszen a tagdíjak az általa nyújtott szolgáltatásoknak csak mintegy 25 százalékát fedezik, a fennmaradó 75 százalékot az állami támogatásból teremtik elő. Nem érdemtelenül kapja tehát a klub a pénzt, a támogatást. Munkájával hozzájárul egy új életforma értelmes kialakításához, és nem utolsósorban az élet, a közlekedés biztonságának védelméhez. Ez utóbbról számtalanszor kiderült már, hogy többek között a szervizhálózat elégtelensége miatt is, társadalmi összefogás szükséges hozzá, a biztonság érdekében. És a klub ezt láthatóan sikeresen segíti, valószínűleg meg.

Chikán Ágnes

Vasárnap Mórahalmon:

Felavatják az ország első úttörő határőr zászlóalját

Egész napos gazdag program

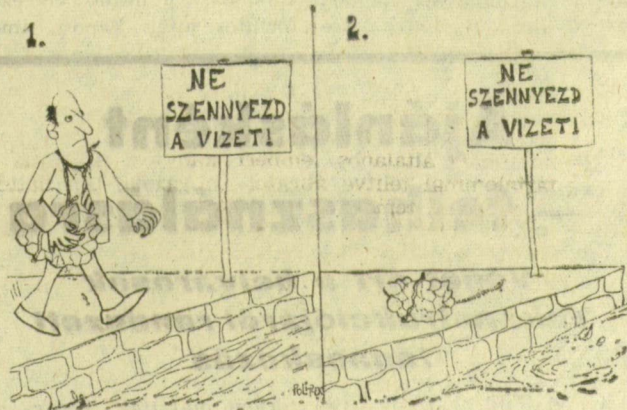
Most vasárnap jelentős esemény lesz Mórahalmon: ünnepélyes keretek között felavatják hazánk első úttörő határőr zászlóalját. A szegedi járás határmenti községeiben: Ásotthalmon, Mórahalmon, Domaszéken, Rösken, Mihályteleken, Gyálaréten, Tiszaszigeten, Újszentivánon, Szőregen, Kükesházán és Deszken — mint ismeretes — hosszabb idő óta működnek az úttörő határőr szakaszok és rajok. A pajtasok a határőr őrsök tisztjei, katonái patronálják. Az úttörő határőr szakaszok és rajok a határőr őrsök segítségével tevékenykednek. Az úttörő határőr zászlóalj a szegedi járás határmenti községeinek úttörő határőr szakaszaiból és rajjaiból alakul majd meg.

A határőrség kerületi parancsnoksága az avatónapság alkalmából egész napos gazdag programról gondoskodik. A jelentős eseményre természetesen Mórahalomra érkeznek az úttörő

pajtasok szülei is. Reggel 8 órakor a BM-határőrség fűvészenekara járja végig Mórahalom utcáit, köszönti a lakosságot, az érkezőket. Ezt térzene követi, majd a kerületi határőrparancsnokság lovasai huszárháiban vonulnak fel. Az úttörő határőr zászlóalj avatónapja délelőtt 10 órakor lesz. Ezután a határőrség ebéden látja vendégül a pajtasokat, majd utána kulturális és sportműsor következik. Az úttörőknek filmeket vetítenek, majd a határőrség zenekara közreműködésével fővárosi művészek adnak műsort. A sportpályán a határőr lovasok — akik közül többen olimpiai, illetve magyar válogatott kerettagok — tartanak majd érdekes bemutatót.

A határőrség az úttörő pajtasokat külön autóbusszokkal viszi is viszi községükbe. Este a KISZ-is-táknak, s természetesen az idősebbeknek is bál lesz.

Szöveg nélkül

Sz. I.

Vendéglátók a vendégekért?

„Tessék mondani, nem lehetne telefonálnom innen? A szemközti fülkében nem működik az automata. Természetesen fizetném... Csak egy pillanat lenne...” — könyörög a vendég. A cukrászda kiszolgálója meg se várja a mondat végét. A válasz határozottan csattan: „Nem lehet, kérem. Mi ezt az utasítást kaptuk.”

A vendég próbál még hatni a köztívü kiasszonyra, de minden érve hiábavaló. A szabály, az szabály!

Csak ha SOS?

Igaz, nem életbevágóan sürgős, amit közölni szeretett volna ismerőseivel a hoppon maradt vendég. Nem gyulladt ki a ház, és nem mentőkre volt szükség. De fontos mondanivaló nemcsak életveszély esetén lehet.

— Van valamilyen szabály vagy rendelkezés, mely tiltja, hogy a telefont használják a vendégek az éttermekben, cukrászdákban? — kérdeztük meg a vendéglátó vállalat igazgatójától.

A válaszból megtudtuk, hogy csak rendkívüli esetben kötelességük átadni a telefont. Azaz, ha orvosra, mentőkre, tűzoltókra van szükség. Külön utasítás nem tiltja, hogy valaki igénybe vegye a készüléket. Hogy engedik, vagy sem, azt az illetékes vezető dönti el. Tehát csupán jóindulat kérdése.

Ezeket a ritka eseteket figyelmen kívül hagyhatjuk. Dícséret, elismerés azért nem jár, mert valaki, ha élet van veszélyben, felajánlja a telefonját.

Költözzön a telefon!

Egy-egy szélmalomharc után a vendég — érthetően — dühösen távozik. Tehetlenségében teljesen tanácstalan. Ha már történetesen a Tisza bal partján lakik, messze a Belvárostól, legalább telefonon hídalhatná át a távolságot. De nem lehet. Lakásában nincs készülék. S tudja jól, reménye is a negyedik ötéves terv végéig lehet, amikor — amint hírlík — felépül Újszegeden az új telefonközpont. De ha már így van, legalább nyilvános telefonból lenne több egynél — és lehetőleg mindig használható állapotban. Mert ellenkező esetben mi más jutna eszébe egy átlagos észjárású embernek: szerencsét próbál a néhány lépésre levő cukrászdában. E szerint azonban minden áradozása hiábavaló. Hogy

miért? Mert a belső, gazdasági részben áll a telefon. Az Ibolya presszóban, vagy akár az Annában, félnek beengedni oda idegent. „És különben is, ki ér rá a fizetést ellenőrizni, és kísérgetni egy betévedt idegent?” — mondják a bizalmatlan vendéglátók. Az érthető, hogy nem szívesen engedik meg, hogy az irodába, konyhába, raktárba kívülről betegye a lábát. Ez helyes is. A telefont kell kihozni a vendégeket befogadó helyiségekbe!

Igaz, a postaigazgatóság és a vendéglátó vállalat különböző szolgáltatásokkal foglalkozó intézmény. De mindkettő a lakosság, a vendégek „szolgálója”, céljuk tehát közös: akikért vannak, azok megelégedésére munkálkodjanak. A vendéglátók vendégeket fogadjanak, az őket megillető előzetesekkel, udvariassággal — figyelemmel. Esetleg, a kedves

vendég kényelméért — ne talán a posta adta telefonnal is.

Még ha randevú is!

A randevűk leggyakoribb színhelyéről lévén szó, az se csodálatra méltó, ha ez ügyben szeretne társasni valaki. Mint ahogy ilyesmire is van példa. A Virág és a Hungaria cukrászdákban 1 forintért bárki telefonálhat a vendégeket fogadó helyiségekben.

A jó vendéglátó ötlettára kimeríthetetlen, ha munkájának célja az, hogy az őt látogatásával megfizető vendég kényelmesen érezze magát és elégedetten távozzék. Márpedig ezt ki ne szeretné? Csipetnyi jóindulatra és hosszabb zsinórra lenne csak szükség.

Sz. Lukács Imre:

Boldog ember

2. Akkor már kerékpárja volt, valami rossz, régi. Előtte futottam ki a Hajdú-tanyára. Meglehet, végigbőgtem az utat. S megfogadtam, soha, de soha többé nem megyek haza. Eltelt egy hét, alig vártam, hogy újra közöttük lehessenek.

A paraszti munkát, életet Takács János lelei úti tanyáján kedveltem meg. Újév napja után álltunk apámmal az emberpiacon, a Korona sarkánál. Jöttek a nagygazdák, mustrálgattak.

— Mit kér ezért a gyerekért?
— Két öltözet alsó ruhát, két mázsa búzát, száz kéve izécsutkát.

— Gyöngé meg, dolgozni se tud.
— Erős ez, bírja a munkát, senki se mondaná meg, hogy csak 12 éves.

Takács gazda megadta. Egy évet szolgáltam. Az állatok ellátásán, ápolásán kívül este, éjszaka morzsoltam, csutkáltam, soha sem bújtattam a takarmánytartóba, 11—12 óra előtt. Fél háromkor ebresztett, beköltött a gazda: Pista, fölkelni, meddig alszol?

A reggeli, amikor az ostorfát a kútgémre fölengedték, bemehettem. A gazdaasszony félteres bádögögőreben tejet, s egy szelet kenyert tett le a tarló közepére, azt kellett elernem. De a szemem le nem vehettem az állatokról. Lassan közelítettem a tejesbőgréhez. Sokszor az állatok gyorsabbnak bizonyultak, a tanyába iparkodtak, s felborították a tejesbőgrét, szétaposták a kenyeret. Olyankor a reggeli elmaradt.

A gazdáké mászt ettek. Láttam az eldobált csirkebabákat. Elfogott a düh, amikor egyedül maradtam a sok jószággal, és nyitva hagytam a konyhaajtót, kerestem, kutattam ennivaló után. Csak egy-két picurka darabot, ha találnék. Ritkán sikerült.

Erzsébet után hidegek jöttek. A kút környékén a jószágok betörték a jeget, s ott kellett állnom velük, mezítláb. Sarkamon a centis repedések. Panaszoltam apámnak.

— Így szokott lenni. Lépjél tehéntrágyába, az jó meleg.

Leesett a hó, kemény telünk lett. A kevés csutkát hordtuk befelé, tele volt hóval, a nyakamba hullott. Utána polyvát cipeltem, kassal az istállóba, kifáztam, nagyon beteg lettem. Apám két karácsony között jött ki értem. Egyik ismerős parasztembert kérte meg, aki szánkóján elvitt az orvoshoz. A mandulám meg összedagadt, fulladoztam. Kicsit kért, kivágták, élet-halál között voltam.

Oththon anyám ápolt szegény. Ágy nem volt, csak vacok, azon aludtunk, a kemence mellett. A szalmát pokróccal takarták le. Éjjel-nappal vigyázott rám, megismogatta tüzelő arcomat, leste minden szemrebbenésem. Megápol. Hányszor köszönetem neki az életemet?

Ezzel kitelt cselédkedésem. A betegségből felépülve, azt mondta apám: — Megtanultam a paraszti nyomort, a nincstelenséget, a szenvedést. Most már iparos legyek. Suszter. Egy-két kaptafa, sarokban ülsz, hozzák a javítanivalókat. Mindjárt van kenyered. Csizmadia, istenfia.

Éreztem, valami baj lesz ezzel, de nem mertem visszaszólni. Az apám szava parancsol. Meg is bizonyosodtam róla: isten fia, soha sem volt csizmadia.

Ha visszagondolok azokra az évekre, szinte hihetetlennek tűnik az egész. Ott sem volt jobb. Amikor felszabadultam, segédként dolgoztam, s újra tanultam a szakmát, 1944-ben fogtam a csomagomat, és elbúcsúztam szüleimtől. Gyalog a Maros-tó felé, Tápén, a Tiszán, Szegeden át, Dorozsmára. Ma sem tudom megmagyarázni, kinek, minek engedelmesskedtem. Követtem a többi, fiatalokat, idősebbeket. Dorozsmán, mint leventét, töltöttünk két hetet. Azon továbbmentünk, megismerkedtem a háborúval és a félelemmel. A hadifogságot is elviseltem.

Amikor hazaértünk 1947 nyarán, Péter-Pálkor, nagyon elcsigázva, testileg, lelkileg össze-törve, a hadifogoly-igazolványomba azt írták az orvosok: általános testi gyengeség, s kétoldali mellhártyagyulladás. Mégis örültem. Mintha itt-hon nem is lett volna háború. Ugyanolyanok az emberek, ugyanúgy dolgoznak, szinte az épületek sem változtak semmit. En viszont kicserélődtem. Emberré lettem. Csak nővéreimet találtam.

— Apámék Mezőhegyesen vannak.
— Minek?
— A földön. Őt hold juttatott földet kaptak. Jón érted lövöl, kocsival.
— Honnét vehetné?
— Sajátunk.

Ez hihetetlennek tűnt. Nekünk földünk, lovunk, szekerünk legyen? Ilyen még a mesékben sem fordult elő. És másnap beállt apám. Semmit sem változott, csak arca lett elnyűttebb. Nem beszéltünk mi akkor, csak sirtunk.

Anyám két hónapig ápolt. Az orvosok egy évre beutaltak sanatóriumba, de otthon maradtam. Anyám volt az ápolónő, az orvos, a gyógyító angyal. Többet nem tehetett értem. Feküdtem mozdulatlanul, mert ha mozogtam, nem állt meg bennem az étel. Rizst szerettem, paszizrota, tojás sárgáját kikeverte, felsorolni se tudom, mi mindent csinált. Mosott, fürdetett, mint kisgyerekeket. Újra születtem.

Amikor lábra kaptam, Mezőhegyesre mentem. Fogalom volt szemembe. Tanya. Az abból állt, amit apám két kezével barkácsolt, konyhófele betapasztva. Ez volt a tanyánk. Hallatlan nagy öröm. A jó mellé üszőborjút is tartottunk.

— Fiam, ez a te földed.
— Enyém?

— Neked juttatta a törvény. Megszolgáltad. A levegő jött téd, naponta 80 dekát híztam. De nem bírtam meg a munkát. Szégyeltem. 22 éves voltam. Apámhoz eljártak az elvtársak, a nagy bajuszú Köteles bácsi, Polgár Ferus bácsi. Akkor tudtam meg, hogy 1945-ben apám is kommunista lett. Mondták: köztük a helyem. De én örültem annak is, hogy élek.

Osszel szántottam, Boldogan. Minden rögtön megismogattam, úgy biztatgattam, teremjen. Nem jártam haza. Az ottaniakra figyeltem, Bojtos Jani bácsira, Bojtos Lajos bácsira. Az úton karanfogva mentek, énekeltek. Jobban kinyílt szemem a világra. 1948-ban mentem el az első népgyűlésre. Az egyenjogúságról szólt, a földről, amiket vissza nem adunk. Megértettem, s hittem, ez már így lesz mindörökké.

Egyik szomszédgyerekekkel, B. Sándorral, később sógorom lett, elmentünk jelentkezni a pártba.

— Miért akartok ti belépni?
— Nekünk jó ebben a rendszerben.

Többet aligha tudtunk megmagyarázni abból, amit éreztünk. Fiatalok voltunk. Az idősebbek meg azt válaszolták:

— Várjatok ti még, ráérték. Majd meglátjuk. Nagyot csalódtam. Azt hittem, ha jelentkeztünk, tárt karokkal várnak, örömmel fogadnak. Nem így történt. Elutasítottak.

Párttag akkor nem lehettem, pedig már kommunista voltam.

(Folytatjuk.)